

роботи, коли пошук необхідної для виконання тестів інформації передбачає вивчення і аналіз рекомендованих викладачем літературних джерел. Тести, що пропонуються для самостійної роботи з науковими текстами, формують у студентів точність, самостійність і критичність професійного мислення, прагнення до коректності подання наукової інформації, установку на уважне і вдумливе вивчення текстів. Викладач може варіювати рівень складності завдань і їхню змістовну глибину. При рейтинговому контролі знань з певної теми дисципліни тестові завдання, які пропонуються для самостійної роботи з науковими текстами, можуть включатися в загальний набір тестових завдань, що дозволить оцінити результати не лише самостійної, але й аудиторної роботи.

Самоконтроль за допомогою набору тестових завдань при неодноразовому тестуванні дозволяє студентам проводити порівняння поточних результатів виконання тестів з раніше досягнутими, особливо це зручно при комп'ютерному варіанті тестування.

Результати виконання тестів можна також пропонувати студентам для взаємоконтролю, при цьому кількість відмічених помилок відносно загальної кількості помилок у роботі, що вивчається, оцінюється викладачем окремо від виконання тестового завдання.

І. В. Волохова

КЕРОВАНІСТЬ САМОСТІЙНОЮ РОБОТОЮ СТУДЕНТІВ ЯК ШЛЯХ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Сучасний напрям вищої освіти профільних закладів вищої освіти зорієнтовано на підготовку високоякісних фахівців, зокрема для залізничної галузі, які забезпечать високий рівень розвитку залізничного транспорту через вміння ініціативно, творчо мислити, здатність до саморозвитку, самоосвіти, інноваційної діяльності.

Самостійна робота як специфічна форма навчальної діяльності спонукається адекватними мотивами: власне самоудосконалення, особисте зростання, поглиблення знань, розширення світогляду і т. д. Незважаючи на те, що самостійна робота є однією з найважливіших складових організації навчального процесу, її широке впровадження у практику закладів вищої освіти дещо гальмується. Це пов'язано з тим, що методики її організації ще недостатньо відпрацьовані і залишаються нелегкою і кропіткою роботою. Студенти, які приходять до закладів вищої освіти, як правило, мають недостатні навички самостійної роботи. Особливо це стосується першокурсників, входження яких у професійне навчання має проблемний характер, зумовлений їхньою неготовністю до системи навчання в ЗВО. Це провокує переживання студентами кризи успішності і компетентності. Організація викладачем самостійної роботи повинна

надати цим адаптаційним кризам керований характер і стимулювати студента до бажання оволодіти професією.

Керована самостійна робота – це цілеспрямована діяльність викладачів і студентів для системного засвоєння особистістю професійно важливих знань, вмінь і навичок. Під керованою самостійною роботою слід розуміти процес самостійного набуття знань, оволодіння навичками та вміннями, керований викладачем опосередковано (через методичні вказівки, посібники, інструкції, алгоритми) або самим студентом (через визначення цілей роботи, вибір ефективних шляхів їх досягнення та самооцінки). Тому одним з найважливіших завдань викладачів є допомога студентам в оволодінні цими знаннями. При цьому необхідно ретельно планувати не тільки аудиторну, але й позааудиторну навчальну роботу студентів. Якість планування, організації та контролю самостійної роботи визначає ефективність процесу навчання. Відповідальність за цю роботу покладається на викладачів кафедр. При цьому необхідно забезпечити студентів необхідними матеріалами. Останнім часом в організації самостійної роботи широко використовуються інформаційні технології. Це перш за все робота з періодичними виданнями Інтернету, електронні підручники, віртуальні лабораторні роботи, телекомунікаційні проекти, а також вказівки до інтерпретації навчального матеріалу для самостійного вивчення при проведенні занять з різних предметів. Активно впроваджується в навчальний процес кейс-метод, який передбачає формування комплекту літератури, методичних посібників і вказівок, навчальних планів, збірників завдань.

Під час аудиторних занять формування мотивації студентів до вивчення дисципліни повинно відбуватися шляхом демонстрації зв'язку основних її положень з навиками і знаннями спеціаліста залізничного транспорту, які передбачаються освітньо-кваліфікаційною характеристикою. Тобто необхідно показати, які знання і навички, набуті при вивченні дисципліни, будуть необхідні студенту в його подальшій трудовій діяльності. З урахуванням цього повинні формуватися завдання для виконання домашніх контрольних, розрахунково-графічних, курсових та інших робіт. Мотиваційна основа забезпечить ефективність виконання завдання лише за умови, що її змістом будуть мотиви, адекватні самостійній діяльності, а не зовнішні відносно неї (виконати завдання викладача, одержати оцінку і т. ін.)

Стимулювання студентів до систематичного навчання, підсилення мотивації повинно сприяти ефективному засвоєнню знань.